

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Національного університету
«Одеська юридична академія»,
професор М.Р. Аракелян
«» 2021р.

ВИСНОВОК

Національного університету «Одеська юридична академія» про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Данілова Артема Івановича на тему: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081-Право, затвердженої Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія»
«24» січня 2020 р. (протокол № 4)

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедри господарського права і процесу Національного університету «Одеська юридична академія»
від 23 червня 2021 року (протокол № 10)

ПРИСУТНІ:

ПРИСУТНІ: зав. кафедрою, д.ю.н., професор О.П. Подцерковний;
д.ю.н., професор М.Д. Василенко;
к.ю.н., доценти: Л.Д. Романадзе, О.О. Квасніцька, В.В. Добровольська,
Д.В. Зятіна, Г.М. Будурова, О.Р. Гофман, А.О. Згама, В.П. Попелюк,
Е.Г. Бойченко;
асистент: А.С. Топал;
аспіранти: Ю.І. Дишкантюк, Ю.Д. Шестакова; А.І. Данілов;
лаборанти: Д.Р. Тимінська, Кондратюк Я.С.

З присутніх 2 докторів юридичних наук, 8 кандидатів юридичних наук та 1 асистент – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи аспіранта кафедри господарського права і процесу Данілова Артема Івановича за темою: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081-Право.

СЛУХАЛИ:

Доповідь Данілова Артема Івановича про основні положення дисертації за темою: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні». Дисертант обґрунтував актуальність теми дослідження, охарактеризував ступінь вивчення та дослідження теми у науковій думці на сучасному етапі, визначив мету та завдання дослідження, висвітлив методологічну основу дисертації, доповів основний зміст дослідження, науково-теоретичну та практичну значимість досліджуваної проблеми, виклав основні результати дослідження та сформулював основні положення та висновки, які виносяться на захист, а також рекомендації щодо проведеного дисертаційного дослідження, представив основні положення запропонованих законодавчих змін, що є практичними результатами дослідження, відповів на запитання співробітників кафедри.

Зокрема, А. І. Данілов зазначив, що прийняття в 2019 р. Кодексу України з процедур банкрутства привнесло системні зміни в багатьох сферах правової регламентації діяльності арбітражного керуючого, зокрема порядку набуття права на здійснення діяльності арбітражного керуючого, порядку призначення у справи про банкрутство, обсягу та порядку здійснення повноважень у справах про банкрутство, організації системи саморегулювання професійної спільноти арбітражних керуючих. Впровадження інституту банкрутства фізичних осіб обумовило появу нових процесуальних статусів арбітражного керуючого, невідомих попереднім редакціям законодавства про банкрутство. Визначення основних проблем, що виникають у діяльності арбітражного керуючого, та пошук можливих шляхів їх вирішення, визначили необхідність проведення даного наукового дослідження, з метою вивчення правового аспекту діяльності арбітражного керуючого.

У роботі зроблено низку висновків, якими вперше у науці господарського процесуального права на дисертаційному рівні пропонується комплексно вирішити теоретичні та практичні проблеми правового регулювання діяльності арбітражних керуючих у процедурі банкрутства.

Зокрема, у дослідженні акцентовано увагу на тому, що право здійснення арбітражного управління в Україні мають лише фізичні особи в статусі суб'єктів незалежної професійної діяльності, які пройшли відповідне навчання, стажування, отримали у встановленому порядку свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого. Аналіз зарубіжного досвіду доводить виправданість застосування більш гнучких підходів до організації діяльності з арбітражного управління неплатоспроможними боржниками. Обґрунтована нагальна потреба у розширенні форм, в яких провадиться арбітражне управління, як вид діяльності. Зазначене особливою мірою стосується участі арбітражних керуючих у справах про неплатоспроможність фізичних осіб, оскільки діючий правовий порядок передбачає можливість ініціювання справ про банкрутство лише самою

неплатоспроможною фізичною особою. За таких обставин, весь фінансовий тягар супроводу процедури неплатоспроможності лягає на особу, яка вже задекларувала свою фінансову неспроможність. Водночас, кредитори, які мають фінансові можливості та зазвичай зацікавлені у легальному врегулюванні боргів фізичних осіб, на нормативному рівні позбавлені ініціювати процедуру банкрутства та у зв'язку з цим не приймають участь у доволі суттєвих витратах на супровід процедур неплатоспроможності. У зв'язку з цим, запропоновано: а. розширити форми здійснення діяльності арбітражного управління (зокрема у формі юридичних осіб, арбітражних керуючих – державних службовців) позитивний досвід чого демонструє США; б. запровадити можливість провадження у справах про банкрутство фізичних осіб самостійно судом, а також без участі арбітражного керуючого, функції якого можуть покладатися на будь-яку особу з бездоганною репутацією та відповідними навичками (приклад Німеччини). Впровадження вказаних змін дозволить спростити доступ неплатоспроможних фізичних осіб до процедур банкрутства, забезпечити рівні можливості кредиторів та боржників щодо участі в процедурах банкрутства.

У дослідженні приділено увагу дослідженню проблем саморегулювання арбітражних керуючих, акцентовано увагу на проблематиці, пов'язаної з невідповідністю обсягу та характеру вагової частки повноважень арбітражного керуючого тим завданням, які ставляться перед ним у процедурах банкрутства. У зв'язку з цим запропоновано: нормативно уточнити завдання та коло повноважень арбітражного керуючого на всіх процесуальних стадіях справи про банкрутство. Велику увагу в дослідженні приділено проблематиці забезпечення права арбітражного керуючого на отримання грошової винагороди та відшкодування витрат, яка полягає в площині недостатньої правової визначеності положень КУзПБ, що регламентують цей аспект діяльності арбітражних керуючих. В дослідженні акцентовано увагу на проблематиці, пов'язаної з оцінкою відповідності дій та рішень арбітражних керуючих нормативно визначеним у КУзПБ принципам розсудливості, добросовісності та цільової спрямованості дій з такими складовим особистості арбітражного керуючого, як ділова репутація та його морально-психологічні якості. Оскільки сфера особистісних характеристик та якостей особи не охоплюється можливостями правового регулювання, а оцінка їх відповідності завжди буде носити суб'єктивний характер, вкрай важливим є розробка науково обґрунтованих критеріїв їх оцінки. Першим кроком на цьому шляху стало прийняття у 2019 р. з'їздом арбітражних керуючих Кодексу професійної етики арбітражного керуючого, яким було закладено сприятливі передумови для виведення на новий більш високий рівень вимог, що ставляться до діяльності арбітражного керуючого, порівняно із визначеними у законодавстві. Водночас потребують подальшої розробки критерії оцінки ділової репутації особи, які мають ставитися як під час вирішення питання про надання права про зайняття діяльністю арбітражного керуючого, так і під час розгляду питань про притягнення

арбітражних керуючих до дисциплінарної відповідальності. У зв'язку з цим пропонується при вирішенні питань щодо оцінки ділової репутації особи арбітражного керуючого враховувати такі чинники, як особиста впізнаваність, досягнення в певних сферах діяльності, особисті ділові зв'язки, унікальні навички та вміння, повага у професійному середовищі, нагороди, почесні звання).

В дослідженні особливу вагу приділено проблематиці, пов'язаної із необхідністю забезпечення основоположного принципу незалежності арбітражного керуючого, який слід розглядати, як складне багатоаспектне поняття, що має забезпечуватися завдяки ефективно працюючій системі елементів, що складається з: Процесуальний аспект (порядок призначення та усунення від виконання повноважень); матеріальний аспект (порядок отримання винагороди та її оподаткування); компетенційний аспект (достатність повноважень для виконання мети відповідної стадії процедури банкрутства); особистісний аспект (формування високого рівня професійної свідомості в контексті принципів доброчесності, розумності, цільової спрямованості, неупередженості). На останньому аспекті має зосередитися діяльність СРО, оскільки вказана сфера не охоплюється можливостями правового регулювання. У зв'язку з цим наголошено на необхідності комплексного підходу до вдосконалення правового регулювання всіх елементів, що утворюють зміст принципу незалежності АК.

У дослідженні висвітлено недоліки діючого правового регулювання окремих аспектів юридичної відповідальності арбітражних керуючих, запропоновано запровадження страхування відповідальності арбітражного керуючого у кожній справі про банкрутство на двоетапній основі: основна страховка, що здійснюється за фактом призначення арбітражного керуючого у справу про банкрутство, та додаткова страховка, за фактом визначення рівня майнових ризиків арбітражного керуючого залежно від співвідношення розміру грошових вимог кредиторів та вартості активів неплатоспроможного боржника.

Підсумовуючи, А. І. Данілов зробив висновок, що реалізація положень дисертаційного дослідження дозволить побудувати більш якісний правовий механізм роботи арбітражних керуючих в Україні у справах про банкрутство юридичних осіб та справах про неплатоспроможність фізичних осіб та сприятиме захисту прав учасників справи про банкрутство з урахуванням зарубіжного досвіду.

У ході проведення дослідження також було отримано інші наукові результати, які вирізняються науковою новизною, мають важливе практичне та теоретичні значення.

За результатами доповіді А.І. Данілова були поставлені питання.

На запитання Бойченка Е.Г.: *«Як впливає та пов'язаний до правового статусу арбітражного керуючого висновок про підходи щодо необхідності забезпечення рівних прав боржників і кредиторів, як засадничих положень господарського процесу, зокрема щодо можливості ініціювання судових процедур неплатоспроможності фізичних осіб?»* – було надано відповідь, що в сучасних правових та економічних реаліях доступ добросовісних неплатоспроможних боржників – фізичних осіб до процедур банкрутства ускладнено надвисокими матеріальними витратами на супровід процедури неплатоспроможності, зокрема необхідність сплати судового збору, авансування винагороди АК за перші три місяці та подальший обов'язок сплати його послуг щомісячно, а також інші витрати процедури. Водночас кредиторів взагалі позбавлено можливості ініціювати процедуру неплатоспроможності фізичної особи, що істотно зменшує кількість справ про неплатоспроможність фізичних осіб. До того ж, з метою мінімізації витрат на власне банкрутство, та враховуючи відносну нескладність цих процедур, пропонується можливість ведення справ про неплатоспроможність самостійно судом, який може призначати арбітражного керуючого у випадках, коли за обставинами справи визнає це за доцільне.

На запитання Гофман О.Р.: *«Який саме механізм контролю пропонується у висновку щодо розосередження повноважень єдиної саморегулювальної організації з регулювання та контролю за діяльністю арбітражних керуючих?»* – було надано відповідь, що побудова моделі саморегулювання у сфері арбітражного управління має йти одним з альтернативних шляхів, або шляхом створення єдиної СРО, якій державою делегується низку функцій в т.ч. щодо контролю за дотриманням АК законодавства у своїй діяльності та розгляду справ про правопорушення АК з накладенням відповідних санкцій. При даному варіанті, оптимальною схемою побудови системи контролю, яка нівелює ризики концентрації повноважень в межах однієї структурної одиниці СРО, буде створення системи контролюючих підрозділів на рівні обласних осередків СРО. Або іншим шляхом – коли кількість СРО не обмежується, а участь в них є добровільним вибором АК. У другому випадку метою діяльності СРО є встановлення та контроль виконання правил діяльності АК, що встановлюють додаткові, порівняно з законодавством вимоги до діяльності АК, зокрема щодо Правил професійної етики. Таким чином, механізм контролю СРО за діяльністю її членів буде поєднувати державний контроль та додатковий контроль з боку СРО, учасником якої є арбітражний керуючий.

На запитання Будурової Г.М.: *«Як корелює нормативно встановлена у КУзПБ заборона розпоряднику майна втручатися в оперативно-господарську діяльність боржника з пропозицією дисертанта покласти на арбітражного керуючого обов'язок щодо здійснення суцільного контролю за*

видатковими операціями по рахунку боржника під час процедури розпорядження майном?» – було надано відповідь, що під час процесуальної стадії розпорядження майном у справі про банкрутство юридичних осіб арбітражний керуючий виконує переважно контрольно-аналітичні функції, спрямовані на визначення причин незадовільного фінансово-майнового стану боржника та визначення його санаційної спроможності. Діюче нормативне регулювання не дозволяє розпоряднику майна здійснювати оперативний контроль за напрямками витрачання обігових коштів боржника під час процедури банкрутства, що нівелює ефективність контролю за збереженням активів боржника та обмежує джерела, що беруться за основу при проведенні економічного аналізу. З огляду на зазначене з боку арбітражного керуючого вкрай необхідно здійснювати безперервне спостереження за напрямками витрачання обігових коштів боржника, дотримуючись принципу невтручання в поточну господарську діяльність, але водночас контролюючи наявність підстав для своєчасного спростування окремих правочинів з підстав, визначених КУзПБ.

На запитання Зятіної Д.В.: *«Чи не призведе до завдання кредиторам необґрунтованих додаткових матеріальних збитків пропозиція автора визначити кошти кредиторів в якості джерела, за рахунок якого сплачується винагорода та відшкодовуються витрати арбітражного керуючого?»* – було надано відповідь, що витрати на сплату основної та додаткової грошової винагороди арбітражного керуючого та відшкодування його витрат є по суті судовими витратами, тягар сплати яких господарське процесуальне законодавство покладає на учасників справи. Право арбітражного керуючого на своєчасне та повне отримання винагороди за свою роботу не може ставитися в залежність від майнового стану боржника. Крім того, майновий інтерес кредиторів забезпечено такими принципами, як: добровільність вступу до справи про банкрутство, можливість оперативного контролю за повнотою дій арбітражного керуючого, можливістю вільного виходу зі справи про банкрутство на будь-якій процесуальній стадії.

На запитання Згама А.О.: *«Чи не входить у суперечність з такими принципами оподаткування, як єдині правові умови сплати податку (справедливість оподаткування) пропозиція автора щодо поширення системи спрощеного оподаткування доходів арбітражних керуючих, як однієї з категорій суб'єктів незалежної професійної діяльності, до якої також відносяться адвокати та нотаріуси?»* – було надано відповідь, що арбітражні керуючі, адвокати та нотаріуси відповідно до діючих правил оподаткування дійсно входять до однієї категорії платників податків – суб'єктів незалежної професійної діяльності. Проте, на відміну від адвокатів та нотаріусів, яким профільними законами не встановлено жодних обмежень щодо встановлення граничних меж винагороди за надані послуги, КУзПБ визначає доволі невисокі порогові значення розміру максимальної грошової винагороди за виконання повноважень розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора, керуючого реструктуризацією, керуючого реалізацією.

До того ж, соціально орієнтований характер незалежної професійної діяльності арбітражного керуючого та періодичність отримання винагороди, яка зазвичай отримується лише за наслідками проведення доволі тривалих судових процедур, дозволяють припустити обґрунтованість поширення спрощеної системи оподаткування доходів арбітражних керуючих за фіксованою ставкою відповідно до спрощених правил адміністрування податку.

А. І. Данілов відповів також на запитання інших учасників засідання.

В ОБГОВОРЕННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

Доктор юридичних наук, професор О.П. Подцерковний: Дисертаційне дослідження присвячено вкрай актуальній як з теоретичної, так і практичної точки зору проблемі. Автором проведено комплексне дослідження сутності та змістовної характеристики правового статусу арбітражного керуючого. Разом з тим в роботі слід було б більш широко розкрити підходи щодо визначення порядку та умов набуття (припинення) зазначеного правового статусу. В цілому робота А.І. Данілова відповідає встановленим вимогам, виконана на достатньо високому науковому рівні та може бути рекомендована до захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент Д.В. Зятіна: Актуальність теми обумовлена важливістю визначення правових засад діяльності арбітражного керуючого у різних судових процедурах банкрутства. В сучасних умовах вкрай важливим є визначення процедури банкрутства фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців та її правових наслідків. Автором також досліджується питання оплати діяльності арбітражного керуючого, і в цьому аспекті слід було б визначити авторську позицію щодо доцільності та необхідності її кількісних критеріїв шляхом внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства. Однак це уточнююче питання, яке не вплинуло на якість виконаного дослідження. Дисертаційна робота А.І. Данілова виконана на достатньо високому рівні відповідно до встановлених вимог та може бути рекомендована до захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент Е.Г. Бойченко відзначив, що актуальність обраної теми дослідження не викликає сумнівів. Автором приділено увагу дослідженню доктринальних та правових положень щодо повноважень арбітражного керуючого у справах про банкрутство з урахуванням чинного оновленого законодавства. Своєчасним є пропозиція автора до деяких повноважень арбітражного керуючого під час виконання повноважень розпорядника майна, а саме, розмежовано обов'язки щодо забезпечення збереження майна боржника між розпорядником майна та виконавчим органом управління боржника, повноваження якого не припинено; визначено основне завдання розпорядника майна – забезпечення

формування конкурсної маси боржника; запропоновано спрощення процесуального порядку отримання розпорядником майна інформації про діяльність боржника, що становить банківську таємницю; обґрунтовано доцільність поширення меж контролю розпорядника майна на всі виплати боржника. В цілому робота відповідає встановленим вимогам, має елементи новизни та може бути рекомендована до захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент А.О. Згама зазначила про важливість дослідження правового статусу арбітражного керуючого. Важливе практичне значення мають пропозиції автора щодо визначення рівних прав боржників і кредиторів, як основних положень (принципів) господарського процесу, зокрема щодо можливості ініціювання судових процедур неплатоспроможності фізичних осіб. Однак дисертанту можна було не обмежуватися зазначеним принципом, а доповнити їх іншими основними засадами щодо порядку та участі арбітражного керуючого у справах про банкрутство, наприклад щодо його самоврядування. Слід також відзначити позитивно опрацювання автором іноземного законодавства та судової практики, що дозволило розкрити не лише теоретичні засади, а й з практичної точки зору визначити проблеми, які існують у цій сфері. В цілому робота виконана на достатньо високому рівні, відповідно до встановлених вимог та може бути рекомендована до захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент О.Р. Гофман зазначив, що тема є актуальною та обумовленою потребами сьогодення. Робота є самостійною, завершеною, творчою працею. Виходячи з тексту, автором проведено ґрунтовне дослідження діяльності арбітражного керуючого у всіх процедурах банкрутства, тому висновки можна було б зробити більш розгорнутими. Завдяки обраному підходу до структури роботи автору вдалось достатньо послідовно розкрити правові засади реалізації повноважень арбітражного керуючого, з акцентом на засадах його відповідальності та самоврядування. Робота відповідає встановленим вимогам, має практичне значення та може бути рекомендована до захисту.

Рецензент д.ю.н., професор М.Д. Василенко зазначив:

Дисертаційна робота Данілова Артема Івановича за темою: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні» присвячена актуальній темі – реалізації правомочностей арбітражним керуючим у справах про банкрутство. Попри численні дослідження правових засад статусу арбітражного керуючого, деякі аспекти його діяльності залишаються малодослідженими.

Автором проведено комплексне системне дослідження за обраною темою, в результаті якого було отримано важливі для науки господарсько-процесуального права висновки. Данілов А.І. на підставі проведеного

дослідження не лише запропонував авторське бачення правового статусу арбітражного керуючого, але й поставив низку нових питань, від вирішення яких залежить якість вітчизняної юридичної практики в подальшому, зокрема щодо участі арбітражного керуючого у різноманітних судових процедурах банкрутства.

Практичне значення має дослідження автором положення щодо сприяння діяльності арбітражного керуючого у суміжних відносинах, як передумови ефективності процедур банкрутства. При цьому автором слушно підкреслено, що таке сприяння можливе шляхом звільнення арбітражного керуючого від необхідності сплати за рахунок власних коштів витрат на супровід процедур банкрутства, зокрема судового збору за визнання недійсними укладених боржником договорів (правочинів) у випадках відсутності у боржника коштів в ліквідаційній масі.

Слід позитивно оцінити опрацювання автором положень щодо страхування та відповідальності арбітражного керуючого та визначений підхід до індивідуалізації професійних ризиків арбітражного керуючого залежно від особливостей кожної справи про банкрутство (неплатоспроможність), що слугуватиме основою для подальшого визначення порядку та умов забезпечення прав та майнових інтересів учасників справи про банкрутство за рахунок правового інституту страхування цивільно-правової відповідальності арбітражного керуючого.

Важливе теоретичне значення має висновок автора про розширення засад саморегулювання у сфері діяльності арбітражних керуючих на підставі досвіду зарубіжних країн, зокрема шляхом поступової передачі державним органом з питань банкрутства повноважень у сфері банкрутства саморегулювним організаціям арбітражних керуючих, а саме: прийняття кваліфікаційних іспитів на право здійснення діяльності арбітражного керуючого, підвищення кваліфікації, розгляду скарг відносно вчинених арбітражними керуючими правопорушень.

В цілому позитивно оцінюючи основні висновки дисертації, слід зазначити, що окремі положення мають дискусійний характер та потребують додаткової аргументації під час захисту.

Дисертант пропонує зміни щодо правових гарантій процесуальної незалежності арбітражного керуючого, зокрема, шляхом виключення з кола повноважень комітету кредиторів права змінювати призначеного судом арбітражного керуючого без необхідності обґрунтування причин, але потрібно навести аргументи, чому саме потрібні такі зміни та їх правові наслідки.

Потребує більш повного обґрунтування пропозиція автора щодо запропонованого впровадження положення щодо сприяння діяльності арбітражного керуючого у суміжних відносинах, як передумови ефективності процедур банкрутства шляхом звільнення арбітражного керуючого від необхідності сплати за рахунок власних коштів витрат на супровід процедур банкрутства, зокрема судового збору за визнання недійсними укладених

боржником договорів (правочинів) у випадках відсутності у боржника коштів в ліквідаційній масі.

Зазначені зауваження мають уточнюючий характер і не знижують позитивної оцінки дисертаційної роботи. З наведеного вище випливає загальний висновок про те, що дисертація В.В. Лисенко за своїм науковим рівнем, одержаними результатами дослідження та пропозиціями відповідає вимогам, що ставляться до наукових робіт такого рівня.

Рецензент к.ю.н., доцент В.В. Добровольська відзначила наступне: актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена тим, що в сучасних умовах досить проблематичним є процедура банкрутства та, зокрема, участь в ній спеціального обов'язкового суб'єкта – арбітражного керуючого. Дисертаційна робота спрямована на комплексне дослідження теоретико-правових та науково-прикладних засад правового регулювання діяльності арбітражного керуючого за законодавством України та країн Східної Європи. У зв'язку з цим питання, які досліджуються у роботі Данілова А.І. мають значення не лише для подальшого розвитку науки господарського процесуального права, а й практичне значення для удосконалення законодавства та практики його застосування.

Досліджуючи доктринальні підходи до визначення права на зайняття діяльністю у статусі арбітражного керуючого, автор робить слушний висновок про те, що вимоги, що ставляться до особи під час набуття права на здійснення діяльності арбітражного керуючого та при призначенні у справу про банкрутство поділяються на позитивні та негативні, основні та додаткові, завдяки чому встановлено підставу для діагностичних та прогностичних процедур під час вирішення питання про надання особі права на здійснення діяльності арбітражного керуючого, а також при призначенні у справу про банкрутство за умови конкуренції кандидатур арбітражних керуючих.

Деякі сформульовані дисертантом пропозиції можна було б враховувати як зміни до чинного Кодексу України з процедур банкрутства, Податкового кодексу України та інших нормативних актів вбачаються слушними та обґрунтованими.

Загальні висновки свідчать про досягнення поставлених в роботі завдань і є логічними та переконливими.

Загалом рецензованій роботі притаманний достатньо високий ступінь аргументованості та новизни наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих автором. Дисертація пройшла належну апробацію шляхом публікації її основних положень у 7 фахових виданнях, 2 – в зарубіжному виданні, також результати дослідження висвітлювалися на 7 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Дисертація є завершеною працею, оформленою відповідно до встановлених вимог. Результати проведених автором досліджень та отримані ним нові науково-обґрунтовані результати у сукупності розв'язують конкретні наукові завдання, що мають істотне значення для розвитку науки господарського процесуального права України.

Однак, попри загальне позитивне враження від даної дисертаційної роботи, у ній є деякі недоліки та дискусійні аспекти, які потребують додаткової аргументації під час захисту:

1. Дисертант пропонує синхронізувати періодичність надання ліквідатором звітів про здійснену роботу та звітів про нараховану винагороду і проведені витрати, але потрібно навести аргументи, чому саме потрібна така періодичність.

2. В роботі здобувач обґрунтовує за доцільне впровадження інституту дискваліфікації арбітражних керуючих в якості окремого виду основного, або додаткового адміністративного стягнення, яке накладається господарським судом, в провадженні якого перебуває справа про банкрутство. Які підстави такого інституту та в який нормативно-правовий акт слід внести зміни щодо його запровадження?

Проте, зроблені зауваження мають дискусійний характер і не принижують загалом високої оцінки дисертації, що в свою чергу дозволяє зробити висновок про відповідність дисертації Данілова А.І. всім вимогам, які висуваються до наукових праць такого рівня.

Науковий керівник к.ю.н., доцент Романадзе Луїза Джумберівна, яка зазначила наступне: можна відмітити актуальність теми роботи А. І. Данілова, що пов'язана із правовою регламентацією діяльності арбітражних керуючих у процедурах банкрутства в Україні. Від належної регламентації та практичної реалізації цього інституту залежать мета законодавства про банкрутство, забезпечення майнового інтересу кредиторів (інвесторів), ефективність конкурсного процесу та загалом сприятливість режиму ведення бізнесу та інвестиційного клімату в Україні.

Аналіз роботи свідчить, що до захисту представлена цікаве, практично орієнтоване дисертаційне дослідження, виконане у класичному господарсько-процесуальному підході з виділенням ключових аспектів діяльності арбітражного керуючого під час провадження у справі про банкрутство. Робота підтверджує необхідність спеціальних досліджень зазначеної тематики для досягнення основної мети конкурсного процесу, обґрунтування доцільності зміни суттєвої кількості правових норм, що регулюють діяльність арбітражного керуючого у процедурах банкрутства. Автором, окрім дослідження національного законодавства, також використано досвід США, Китаю, Кіпру, Франції, Австралії, Великобританії, держав - учасниць СНД, що підтверджує системність дослідження.

Автор комплексно підійшов до вирішення теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із діяльністю арбітражного керуючого, що дозволило йому обґрунтувати необхідність впровадження найкращих напрацювань у господарсько-процесуальній науці та досвіді зарубіжних країн в процедури банкрутства, визначити перспективні напрями вдосконалення підходів до правової регламентації діяльності арбітражного керуючого, які сприятимуть повному задоволенню вимог кредиторів. Практичну цінність роботи

підтверджують численні пропозиції щодо удосконалення господарського процесуального законодавства України.

Вищенаведене з впевненістю дозволяє зробити висновок про те, що дисертація А. І. Данілова на тему: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні», відповідає встановленим вимогам МОН України, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі права за спеціальністю 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право.

А.І. Даніловим повністю виконано індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план. У процесі роботи над підготовкою дисертаційної роботи та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану А.І. Данілов проявив себе як ініціативний, старанний, наполегливий, сумлінний дослідник. Індивідуальний план виконав своєчасно та на належному рівні, має високі оцінки.

Дисертація пройшла належну апробацію шляхом публікації її основних положень у фахових виданнях, в тому числі в зарубіжному, та повідомлення про результати дисертаційного дослідження на наукових конференціях, а також неодноразово обговорювалась на засіданнях кафедри господарського права і процесу НУ «ОЮА». Результати проведених автором досліджень та отримані ним нові науково-обґрунтовані результати у сукупності розв'язують конкретні наукові завдання, що мають істотне значення для розвитку господарського та господарського процесуального права України. Зміст публікацій в достатній мірі відображає основні положення дисертації.

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація А.І. Данілова «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні», подана на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням складної проблеми, яка представляє як теоретичний, так і практичний інтерес, відповідає вимогам, встановленим Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», а її автор заслуговує, на основі захисту, присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Підсумовуючи виступи, д.ю.н., професор, зав. кафедри господарського права і процесу Подцерковний О.П. зазначив, що дисертаційне дослідження Данілова Артема Івановича на тему: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні» відповідає спеціальності 081- Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових

установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року №283), п.Ю Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити такий висновок щодо дисертації А.І. Данілова

ВИСНОВОК

кафедри господарського права і процесу Національного університету «Одеська юридична академія» щодо дисертації аспіранта кафедри господарського права і процесу Данілова Артема Івановича на тему: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні» за спеціальністю 081 «Право»

Робота виконана на кафедрі господарського права і процесу Національного університету «Одеська юридична академія».

Тема дисертації схвалена та затверджена на засіданні кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 5 від 24 жовтня 2017 року) та рішенням Вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 2 від 24 жовтня 2017 року) та уточнена (протокол № 15 від 30 червня 2020 року) та рішенням Вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 4 від 24 січня 2020 року).

Науковий керівник – кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського права і процесу Романадзе Л.Д.

Оновлене сучасне законодавство щодо банкрутства містить чимало положень щодо порядку та умов участі у справах про банкрутство арбітражного керуючого, як спеціального учасника зазначених справ, з притаманним йому комплексом повноважень. Нормативно визначеними є наступні положення щодо правового статусу арбітражного керуючого: порядок набуття і припинення зазначеного статусу, права та обов'язки у різноманітних судових процедурах процедури банкрутства, відповідальність арбітражного керуючого, засади саморегулювання арбітражної діяльності. Але існує чимало проблемних аспектів, які потребують виокремлення, дослідження та обґрунтування, а в подальшому - внесення змін до норм чинного законодавства задля їх усунення. Важливим є імплементація позитивного для України світового досвіду щодо компетенції та поведінки арбітражного керуючого на різних етапах розгляду справи про банкрутство.

Предметом дослідження українських вчених ставали різні аспекти правовідносин банкрутства, зокрема господарсько-правові засоби попередження банкрутства, правове положення учасників у справі про банкрутство, теоретико-прикладні проблеми реформування законодавства про банкрутство, особливості окремих процесуальних стадій процедури банкрутства на ін. Питання правового статусу арбітражного керуючого в Україні найбільш повно досліджено в дисертаціях Я.Г. Рябцевої, що захищена у 2006 р. та Ю.В. Кабенюк, що захищена у 2018 р., однак, прийняття в 2018 р. Кодексу України з процедур банкрутства привнесло системні зміни в багатьох сферах правової регламентації діяльності арбітражного керуючого, зокрема порядку набуття права на здійснення діяльності арбітражного керуючого, порядку призначення у справі про банкрутство, обсягу та порядку здійснення повноважень у справах про банкрутство, організації системи саморегулювання професійної спільноти арбітражних керуючих. Впровадження інституту банкрутства фізичних осіб обумовило появу нових процесуальних статусів арбітражного керуючого, невідомих попереднім редакціям законодавства про банкрутство. Крім того, у вищевказаних дисертаційних роботах не досліджувалися питання, пов'язані з оподаткуванням та саморегулюванням арбітражних керуючих. Вказане свідчить про необхідність доповнення і актуалізації проведених наукових досліджень в галузі правового становища арбітражного керуючого у справах про банкрутство юридичних осіб та справах про неплатоспроможність фізичних осіб з урахуванням різноманітних судових процедур.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана відповідно до теми науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» на 2016-2020 рр. «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» (державний реєстраційний номер 0116U001842) та плану науково-дослідницької роботи кафедри господарського права і процесу.

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

дослідити теоретично-правові положення правового статусу арбітражного керуючого та порядок його набуття;
надати характеристику історичного аспекту становлення та з'ясування тенденцій розвитку інституту арбітражного керуючого в Україні;
проаналізувати іноземний досвід правового положення арбітражного керуючого;
удосконалити положення арбітражного керуючого в різних процедурах банкрутства щодо юридичних осіб, а саме: розпорядженні майном, санації та ліквідації;
з'ясувати особливості процесуального положення арбітражного керуючого у справах про неплатоспроможність фізичних осіб;
виокремити й дослідити порядок та умови оподаткування діяльності арбітражних керуючих;
дослідити засади саморегулювання діяльності арбітражних керуючих;
обгрунтувати особливості страхування професійних ризиків та юридичної

відповідальності арбітражних керуючих;
сформулювати та обґрунтувати основні напрями удосконалення правового положення арбітражного керуючого у справах про банкрутство.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у зв'язку із участю і діяльністю арбітражного керуючого у справах про банкрутство.

Предметом дослідження є теоретичні, правові та прикладні питання правового положення арбітражного керуючого.

Методи дослідження. Дисертаційна робота ґрунтується на комплексному застосуванні загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, виходячи з мети і завдань дослідження, його об'єкта та предмета.

Дослідження поняття та сутності правового статусу і діяльності арбітражних керуючих було здійснено з використанням діалектичного методу (всі розділи). Метод узагальнення використовувався при дослідженні результатів судової правозастосовної практики у справах про банкрутство з питань діяльності арбітражних керуючих, а також у справах з вирішення податкових спорів за участі суб'єктів незалежної професійної діяльності (2.1 - 2.4, 3.1). За допомогою системного підходу, методів аналізу, синтезу, порівняння та тлумачення була визначена проблематика реалізації повноважень арбітражного керуючого у справах про банкрутство юридичних осіб та справах про неплатоспроможність фізичних осіб (2.1 - 2.4). Історико-правовий метод застосовувався для вивчення історичного шляху становлення інституту арбітражного керуючого, його еволюції, виявлення основних закономірностей розвитку порядку набуття статусу арбітражного керуючого (1.1, 1.2). При дослідженні зарубіжного досвіду правового регулювання положення керуючих у справах про неплатоспроможність та організації системи саморегулювання керуючих у справах про неплатоспроможність застосовувалися методи порівняльного правознавства та аналогії (1.3, 3.2). Метод формально-логічного тлумачення використовувався при дослідженні проблем юридичної відповідальності арбітражних керуючих (3.3). Методи індукції та дедукції використані під час розгляду проблематики, пов'язаної з діючою системою оподаткування доходів від здійснення діяльності арбітражного керуючого (3.1).

Теоретичну основу дисертаційного дослідження склали праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як: Р.Г. Афанасьєв, В.А. Бондик, О.М. Борейко, І.А. Бутирська, І.О. Вечірко, Л.І. Грабован, Н.І. Коломієць, В.Б. Крикун, С.В. Мінковський, Б.М. Поляков, Е.В. Сгара, Т.В. Стефанів, Н.В. Ткаленко, О.Г. Фролова, Ю.В. Чорна та інші.

Емпіричним підґрунтям дослідження слугували акти господарського процесуального законодавства України та окремих зарубіжних країн, міжнародні акти, а також матеріали судової практики України, рішення ЄСПЛ та локальні нормативні акти саморегулювних організацій арбітражних керуючих, матеріали справ про банкрутство, в яких автором виконувалися повноваження арбітражного керуючого.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертація є першим у вітчизняній науці господарського процесуального права спеціальним комплексним дослідженням правового положення арбітражного керуючого у процедурах банкрутства юридичних осіб та процедурах неплатоспроможності фізичних осіб.

У межах здійсненого дослідження одержано такі результати, що мають наукову новизну:

Вперше:

на підставі проведеного дослідження аргументовано необхідність скорочення часових та матеріальних витрат кредиторів на супровід судових процедур банкрутства, оплату винагороди та відшкодування витрат арбітражного керуючого шляхом розширення кола його дискреційних повноважень, збільшення обсягу повноважень, реалізація яких здійснюється безпосередньо, без необхідності попереднього санкціонування та контролю з боку суду та інших учасників справи про банкрутство; вдосконалення форм контролю за діяльністю арбітражного керуючого з боку суду та інших учасників справи про банкрутство; запровадження спрощених процедур банкрутства з одночасним відкриттям ліквідаційної процедури при відкритті провадження у справі про банкрутство щодо осіб, які разом з заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство надали беззаперечні докази відсутності у боржника будь-яких активів;

обґрунтовано суттєве значення ділової репутації особи, як невід'ємної складової правового статусу арбітражного керуючого, в контексті закладення засад авторитетності, утвердження поваги та суспільної довіри до професії арбітражного керуючого, створення сталого правового підґрунтя для забезпечення стандартів, етичних норм, правил та принципів поведінки під час здійснення професійної діяльності арбітражного керуючого;

обґрунтовано потребу усунення спеціального правового регулювання порядку визначення кандидатур та процедури призначення арбітражних керуючих у справи про банкрутство суб'єктів господарювання різних форм власності та галузевої належності шляхом скасування додаткових вимог щодо включення до спеціального переліку арбітражних керуючих, що формується державним органом з питань банкрутства для призначення у справи про банкрутство державних підприємств, з часткою державної власності, що перевищує 50%, підприємств, до яких у Національній акціонерній компанії «Нафтогаз України» та/або її дочірнього підприємства, що здійснювало постачання природного газу на підставі ліцензії, виникли вимоги щодо сплати заборгованості за поставлений/спожитий природний газ;

обґрунтовано підхід до індивідуалізації професійних ризиків арбітражного керуючого залежно від особливостей кожної справи про банкрутство (неплатоспроможність), що слугуватиме основою для подальшого визначення порядку та умов забезпечення прав та майнових інтересів учасників справи про банкрутство за рахунок правового інституту страхування цивільно-правової відповідальності арбітражного керуючого;

удосконалено:

класифікації вимог, що ставляться до особи під час набуття права на здійснення діяльності арбітражного керуючого та при призначенні у справу про банкрутство на позитивні та негативні, основні та додаткові, завдяки чому встановлено підставу для діагностичних та прогностичних процедур під час вирішення питання про надання особі права на здійснення діяльності арбітражного керуючого, а також при призначенні у справу про банкрутство за умови конкуренції кандидатур арбітражних керуючих, якими надано згоду на участь у справі про банкрутство (неплатоспроможність);

правові гарантії процесуальної незалежності арбітражного керуючого, зокрема, шляхом виключення з кола повноважень комітету кредиторів права змінювати призначеного судом арбітражного керуючого без необхідності обґрунтування причин;

порядок здійснення повноважень арбітражного керуючого під час виконання повноважень розпорядника майна, а саме, розмежовано обов'язки щодо забезпечення збереження майна боржника між розпорядником майна та виконавчим органом управління боржника, повноваження якого не припинено; визначено основне завдання розпорядника майна – забезпечення формування конкурсної маси боржника; запропоновано спрощення процесуального порядку отримання розпорядником майна інформації про діяльність боржника, що становить банківську таємницю; обґрунтовано доцільність поширення меж контролю розпорядника майна на всі виплати боржника кредиторам, на вимоги яких не поширюється дія мораторію; наголошено на необхідності законодавчого закріплення обов'язку розпорядника виявляти та оскаржувати правочини, якими спричинено шкоду боржнику або кредиторам як з загально-цивільних, так і зі спеціальних підстав, передбачених КУзПБ;

порядок здійснення повноважень арбітражного керуючого під час виконання повноважень керуючого санацією, а саме, обґрунтовано доцільність покладення на керуючого санацією та минулого керівника боржника солідарного обов'язку з проведення інвентаризації активів та зобов'язань боржника при введенні процедури санації, та визначено строки проведення інвентаризації; акцентовано увагу на необхідності визначення на законодавчому рівні обов'язку керуючого санацією з проведення аналізу фінансово-господарського стану боржника та визначено строки його проведення; запропоновано виключити з кола повноважень керуючого санацією низки обов'язків, що не відповідають меті та змісту процедури санації, зокрема, розгляд вимог конкурсних кредиторів, здійснення керівництва боржником після закінчення процедури банкрутства, стягнення заборгованості з осіб, що несуть з боржником субсидіарну чи солідарну відповідальність, відкриття окремого рахунку для здійснення розрахунків під час санації; запропоновано розширити правові можливості керуючого санацією з управління дебіторською заборгованістю боржника шляхом надання права за згодою комітету кредиторів реалізовувати дебіторську заборгованість з прилюдних торгів, або списувати її з балансу;

порядок здійснення повноважень арбітражного керуючого під час виконання повноважень ліквідатора, а саме, синхронізувати періодичність надання ліквідатором звітів про здійснену роботу та звітів про нараховану винагороду і проведені витрати; застосувати принцип мовчазної згоди комітету кредиторів при затвердженні проміжних звітів ліквідатора, встановивши строк для подання до суду заперечень на звіти ліквідатора; конкретизувати порядок сплати основної та додаткової винагороди ліквідатора, визначивши джерелом їх сплати кошти кредиторів у випадку відсутності ліквідаційної маси у боржника; упорядкувати перелік витрат ліквідатора, що підлягають відшкодуванню за рахунок ліквідаційної маси, виключивши з нього зобов'язання перед особами, які після відкриття провадження у справі про банкрутство боржника надавали кредитування, поставляли сировину, комплектуючі з відстроченням платежу;

впровадження інституту дискваліфікації арбітражних керуючих в якості окремого виду основного, або додаткового адміністративного стягнення, яке накладається господарським судом, в провадженні якого перебуває справа про банкрутство;

дістало подальшого розвитку:

підходи щодо необхідності забезпечення рівних прав боржників і кредиторів, як основних положень (принципів) господарського процесу, зокрема щодо можливості ініціювання судових процедур неплатоспроможності фізичних осіб;

положення щодо сприяння діяльності арбітражного керуючого у суміжних відносинах, як передумови ефективності процедур банкрутства шляхом звільнення арбітражного керуючого від необхідності сплати за рахунок власних коштів витрат на супровід процедур банкрутства, зокрема судового збору за визнання недійсними укладених боржником договорів (правочинів) у випадках відсутності у боржника коштів в ліквідаційній масі;

пропозиції щодо застосування спрощеної системи оподаткування доходів, отриманих від здійснення незалежної професійної діяльності арбітражного керуючого як гарантії дотримання правового порядку учасниками господарських правовідносин у сфері банкрутства;

розширення засад саморегулювання у сфері діяльності арбітражних керуючих на підставі досвіду зарубіжних країн, зокрема шляхом поступової передачі державним органом з питань банкрутства повноважень у сфері банкрутства саморегулювним організаціям арбітражних керуючих, а саме: прийняття кваліфікаційних іспитів на право здійснення діяльності арбітражного керуючого, підвищення кваліфікації, розгляду скарг відносно вчинених арбітражними керуючими правопорушень;

внесення змін в законодавство про правовий статус арбітражних керуючих елементів демонополізації існуючої системи саморегулювання, зокрема шляхом розосередження повноважень єдиної саморегулювної організації з регулювання та контролю за діяльністю арбітражних керуючих.

**Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про
апробацію матеріалів дисертації:**

1. Данілов А.І. Проблемні питання здійснення повноважень арбітражного керуючого під час проведення інвентаризації майна боржника при банкрутстві. *Право України*. 2017. № 7. С. 175-183.
2. Данілов А.І. Проблеми застосування інституту представництва у діяльності арбітражного керуючого. *Право України*. 2017. № 12. С. 203-210.
3. Данілов А.І. Незалежність як принцип діяльності арбітражного керуючого. *Право України*. 2018. № 5. С. 252-267
4. Данілов А.І. Контроль арбітражного керуючого за задоволенням вимог кредиторів за зобов'язаннями, на які не поширюється дія мораторію. *Право України*. 2019. № 2. С. 274-285
5. Данілов А.І. Актуальні питання сплати грошової винагороди та відшкодування витрат арбітражного керуючого. *Право України*. 2020. №. 10 С. 202-216.
6. Данилов А.И. Общие черты и различия института субсидиарной ответственности в процедурах банкротства по законодательствам Украины и Республики Молдова. *Legea și viața*. 2020. № Ianuarie 2020. С. 31-35.
7. Данілов А.І. Правове становище керуючого у справах про неплатоспроможність (банкрутство) за законодавством Великобританії, Германії та Італії. *Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS)*. 2020. № 01/20. С. 38 – 42.
які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:
8. Данілов А.І. Використання інституту представництва в діяльності арбітражного керуючого. *Цивільне судочинство у світлі судової реформи в Україні*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса. 06 листопада 2017 р. Фенікс. С. 94-97.
9. Данілов А.І. Проблемні питання реалізації повноважень арбітражного керуючого під час проведення інвентаризації в процедурах банкрутства. *Верховенство права очима правників-початківців*: матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів та аспірантів. м. Одеса. 17 листопада 2017 р. Видавничий дім «Гельветика». С. 354-357.
10. Данілов А.І. Дискреційні повноваження арбітражного керуючого у справах про банкрутство. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах європейської інтеграції*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 18 травня 2018 р. Видавничий дім «Гельветика», С. 693-695.
11. Данілов А.І. Проблемні питання сплати грошової винагороди та відшкодування витрат арбітражного керуючого в процедурах банкрутства. *Правове життя сучасної України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 17 вересня 2018 р. Видавничий дім «Гельветика». С. 535-538.

12. Данілов А.І. Проблемні питання призначення арбітражного керуючого у справу про банкрутство. *Верховенство права очима правників-початківців: матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів та аспірантів*. 24 листопада 2018 р. Видавничий дім «Гельветика». С. 327-330.
13. Данілов А.І. Шляхи вдосконалення правового інституту страхування професійної відповідальності арбітражного керуючого. *Юридична наука нового часу: традиції та вектори розвитку: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*. 07 березня 2019 р. Видавничий дім «Гельветика». С. 475-477.
14. Данілов А.І. Здійснення повноважень розпорядника майна щодо забезпечення збереження майна боржника в процедурах банкрутства. *Верховенство права очима правників-початківців: матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів та аспірантів*. 23 листопада 2019 р. Видавничий дім «Гельветика». С. 212-216.

Характеристика особистості здобувача.

Данілов Артем Іванович, має вищу юридичну освіту. У 2005 році закінчив Міжрегіональну академію управління персоналом м. Київ та отримав диплом магістра права з відзнакою (спеціалізація – комерційне та трудове право).

Трудову діяльність розпочав у 2001 р. в якості корпоративного юриста. Протягом 2001 – 2010 р.р. займав посади юрисконсульта, начальника юридичного відділу у різних комерційних структурах.

У 2007 році отримав свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю. В межах здійснення адвокатської діяльності здебільшого спеціалізувався на супроводі судових справ у сфері цивільних, господарських та адміністративних правовідносин.

У 2010 р. отримав свідоцтво про право здійснення діяльності арбітражного керуючого. В межах здійснення діяльності арбітражного керуючого виконував повноваження розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора у справах про банкрутство юридичних осіб, а також повноваження керуючого реструктуризацією боргів, керуючого реалізацією майна у справах про неплатоспроможність фізичних осіб.

В межах професійної та громадської діяльності бере активну участь в роботі Рад арбітражних керуючих Одеської та Луганської області. Є членом Асоціації правників України та комітету з питань банкрутства Національної асоціації адвокатів України.

Оцінка мови й стилю дисертації. Мова й стиль дисертаційного дослідження відповідають вимогам, які висуваються до наукової праці такого рівня.

У результаті попередньої експертизи дисертації Данілова А.І. та повноти основних результатів дослідження

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення щодо результатів дисертаційного дослідження Данілова Артема Івановича за темою: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні», представленій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Данілова Артема Івановича за темою: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні» відповідає спеціальності 081-Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року №283), п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167.

3. Рекомендувати дисертацію Данілова Артема Івановича за темою: «Правове регулювання діяльності арбітражного керуючого в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081-Право.

Рецензент:

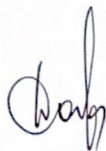
д.ю.н., професор,
професор кафедри
господарського права і процесу

М.Д. Василенко

Рецензент:

к.ю.н., доцент,
доцент кафедри
господарського права і процесу

В.В. Добровольська

